

Arra a kérdésre, hogy mire való egy kutya, tíz emberből kilenc azt válaszolná, hogy házörzésre. Talán lenne, akinek eszébe jutna a személyvédelem, esetleg a nyomkövetés, de minden bizonnyal a katasztrófa sújtotta területeken történő kutatást és mentést említenék a legkevesebben. Bár külföldön már hagyományai vannak az ilyen jellegű képzésnek, hazánkban támogatás híján csak egyetlen ilyen csoport működik. A "Magyar Katasztrófa-kutyás Egyesület" 1. sz. alelnökével, Lehóczki Lászlóval beszélgettünk a kutyákról és az egyesületről.

- Honnan ered az ötlet?

- Korábban a Perecesi Kutyakiképző Iskolájában már próbálkoztunk néhányan hasonlóval, ám akkor támogatás nélkül működésképtelenné vált a csoport. Tavalyelőtt márciusban egy MEOE (Magyar Ebtényésztők Országos Egyesülete) kiállításon találkoztunk a Polgári Védelem néhány vezetőjével, és ott merült fel, hogy ők támogatnának egy hasonló kezdeményezést.

Ezek után a korábbi hegyikereső szolgálat kutyáinak egy részével hozzáláttunk a "katasztrófa-kutya" csoport kialakításához. Eleinte telje-

sen tematika nélkül, a saját elképzeléseinkre hagyatkozva folyt a képzés, majd sikerült kijutnunk egy ausztriai versenyre Rorhbachba - persze, ekkor még csak megfigyelőként -, ahol a világ élvonalához tartozó német és osztrák katasztrófa-kutyásokkal is találkozhattunk. Tőlük kaptunk megfelelő képzési tematikát, és a továbbiakban ennek alapján folytattuk a kutyák oktatását.

- Úgy hallottam, hogy - szemben az elterjedt gyakorlattal - nálunk nem német juhász-kutyákkal foglalkoznak elsősorban.

- Igen, mi is tapasztalhattuk amikor a következő évben indultunk a rosbachi versenyen két csapattal, hogy 95 %-ban német juhász-kutyákkal vettek részt a versenyzők. Nálunk az egyik csapatban két airedale-terrier és egy óriás schnauzer, az az a nagyobb testű kutya, míg a másikban két cocker spániel és egy welsh terrier, vagyis a "kicsik" kaptak helyet.

A kisebb testű kutya előnye, hogy a romos, katasztrófa sújtotta területen könnyebben, kisebb veszéllyel tudnak mozogni. Emellett - például egy lakótelepet ért katasztrófa esetén - egyszerűbben be tudnak jutni az összedőlt panelek között keletkezett részekbe.

- Ennek mi a haszna?

- Könnyebben megtalálja a bennrekedteket, szükség esetén elemlámpát, élelmiszert, hasábrádiót lehet beküldeni vele a romok alatt levőknek. Emellett ezek a kutyák vadászebek, vagyis szeretnek kaparni, ha megérik a romok alatt az embert, addig nem nyugszanak, amíg az elő nem kerül.

- Hogyan sikerült a bemutatkozás a versenyen?

- Az 56 induló csapat közül sikerült a 14-15. helyeket megszereznünk, míg egyéniben a 130 indulóból a 32-71. helyek között végeztünk. Ám sokkal nagyobb eredmény az, hogy sikerült megkapnunk

ugyanennek a nemzetközi bajnokságnak (ami megfelel egy európai bajnokság szintű versenynek) az idei rendezését.

- Hol lesz ez a verseny?

- Június 24-26. között Bükkszentkereszten, összekötve a falunappal és egyéb rendezvényekkel, így aki nem szereti annyira a kutyákat, hogy három napig csak velük foglalkozzon, az is talál magának szórakozást.

- Korábban említette, hogy van olyan kutya, amely "nemzetközi jogostvánnyal" rendelkezik. Ez mit jelent?

- Nürnbergben '93. novemberében volt egy 4 napos nemzetközi munkakutya vizsga, ahol mi is indultunk. Az itt kapott bizonyítvány alapján ha valahol szerencsétlenség - földrengés, nagyobb robbanás - történik, és ha kéri, egy évig a világ bármely részén bevethetőek ezek a kutyák.

- Miből áll egy ilyen vizsga?

- Most Nürnbergben nagyon rossz körülmények között vizsgáztunk, végig zuhogott az eső, ráadásul tábori körülmények között laktunk. Első két napon a kutyavezetők vizsgáztak térképismeretből, elsősegélynyújtásból, tájolásból és hasonló dolgokból. Ezt követően volt a kutyáknak egy fegyelmi gyakorlat, majd speciális ügyességi gyakorlatok. Végül sort került az érdemi munkára is, ahol egy erdőben eltűnt személyt kellett kapott koordináták szerint adott időre megkeresni, majd következett egy mestersegesen kiépített romos terület, 32 búvóhellyel, és 3 "sérült" személlyel. Ezeket kellett szintidőn belül megkeresni, illetve természetesen elsősegélyben részesíteni.

Előfordult olyan "sebesült" is, aki egy kút alján volt elrejtve, és a rendezők letakarták romokkal. Ennek ellenére az ötből három kutyánk elérte a szintet, így bejegyzést nyert az ENSZ mentőalakulatába.

- Honnan tudja a kutya, hogy kit kell keresnie? Hiszen az ilyen versenyeken és a ki-

képzéseken élő, egészséges embereket kell megtalálnia.

- A kutya azt észleli, hogy az illető nem viselkedik életszerűen. Például nem mozog, fekszik a földön, stb. Első lépésként a melső két lábával rááll az illetőre, majd ha az nem reagál, igyekszik megmozdítani a személyt. Ha ezek után sincs reakció, akkor megáll a sérült fejénél, és elkezd ugatni amíg a gazdája elő nem kerül. Ha ez 30-60 perc alatt nem történik meg, akkor leszakít egy darabot a talált személy ruházatából, felszereléséből (kesztyű, szemüveg), majd ezzel megkeresi gazdáját, és a helyszínre vezeti.

Itt szeretném megemlíteni, hogy létrejött egy alaptvány is az egyesület anyagi támogatására - **KUTYÁK AZ EMBEREKÉRT** névvel, így a jövőben talán nem a saját zsebünkől kell finanszíroznunk a kiképzés, az utazások költségeit. Erre a Takarékszövetkezeti Bank 103-12090-4004 számlaszámán lehet befizetni.

- Mint gazda nem sajnálja, hogy a kutya - bár valóban sok mindent ért, de - nem alkalmas házörzésre?

- Erről szó sincs! Ezek a kutyák ugyanolyan őrző-védő illetve személyvédelmi kapcsolatos kiképzést kapnak, mint bármely más eb. Csak akkor válnak munkakutyákká, amikor felteszem rájuk az emblémás mentőméllyet, és megértik: inentől dolgozunk. Ilyenkor elsőrendű feladatuk az eltűnt, nem "életszerűen" viselkedő személyek felkutatása, jelzése. Egyébként a romos területek őrzését, biztosítását, az ott használt eszközök védelmét ilyenkor is maximálisan ellátják.

- Ha valami olyan szerencsétlenség történik, ahol Önökre van szükség, milyen telefonszámon érhetőek el?

- A 46-os körzet 412-500-as számán éjjel-nappal ügyeletet tart a Polgári Védelem, és szükség esetén azonnal riasztanak minket.